

Sveriges största kulturmagasin: musik, film, litteratur, kulturpolitik, teaterkritik

Fysiskt inriktad sällsam monolog fordrar ställningstaganden – Anonym Messias hos Panjál Scenstudio

4 NOVEMBER, 2024 BY MATS HALLBERG

Koncept & idé: David Sperling Bolander

Regi och koreografi: Aloun Marchal

Produktion och kostym: Anna Sefve

På scen: David Sperling Bolander

Premiär 26/10 2024 i Panjál Scenstudio vid
Sockerbruket (Klippan) i Göteborg

Spelas till och med 10/11

David Sperling Bolander är i lika hög utsträckning musiker som skådespelare och teatermakare. När jag frågar honom efter föreställningen 1/11 om hur han titulerar sig, menar han att utbildningen inom musikaliska fältet är mer omfattande. Och redan på 90-talet ingick han i Urban Turban som jag har cd med och sett på Musikens Hus. Då ska man veta att denne kulturarbetare jag sett ett antal gånger hos exempelvis Teater Trixter, förutom att ha genomfört konstnärligt kandidatprogram i musik med individuell inriktning är utbildad i fysisk teater vid Larssons Teaterakademi. Färdigheterna har kombinerats genom att ha varit med om att driva en musik- och teaterateljé på Konstepidemin. Sedan 2017 har liknande verksamhet fått utökad form i hans regi i Klippan. Estetiskt byggs vidare på en grotowskiinspirerad tradition som fick fäste i Göteborg genom ovan nämnda akademi. Den lanseras med devisen: Scenkonst med konstnärligt mod.

Producenten beskriver monologen som "en ömsint och väldigt personlig berättelse" om effekterna av en psykos, efter en operation på grund av hjärntumör i pannloben. En definition lätt att instämma i även om den undviker att avslöja det inkluderande tilltalet, vars upplägg mer eller mindre kräver att publiken reflekterar över sig själva i frågeställningar man ytterst sällan konfronteras med. Monologens disposition med en kommunicerande slutfas innebär att stipulerar längd (50 min) kan variera något. *Anonym Messias* har underrubriken frälsare eller psykotisk?

obs foton hämtade från fb-sida för Panjál Scenstudio

Psykosen inträffade för fjorton år sedan får vi veta och varade under tre veckor. Monologen är en gestaltning av ett tillstånd utan sömn, där den drabbade befinner sig i två olika verkligheter och konsekvenserna därav. Som synes sitter både aktör och publik i en cirkel, vilket indikerar att vi inte bara kommer dela en upplevelse utan kanske därtill deltaga i tankeväckande övningar. Blir därför inte förvånad när så sker, fast man ett tag får sväva i ovisshet om hur interaktion kommer ske. Smart att kittla med denna hint. Vad förväntas av oss betraktare?

Har inga anteckningar och det har gått några dagar sedan jag såg monologen som jag i ett skede trodde att jag inte skulle hinna fram till på grund av missad buss, flera byten och dålig planering från min sida. Hur som helst välkomnas vi av vår värd. Han inleder med ett imponerande balansnummer i ringens mittpunkt. Tippar på att det rör sig om tai-chi. Vi upplyses om att två uppdrag från Gud föll på hans lott under psykosen, två fullkomligt omöjliga uppdrag passande för någon med grandios personlighetsstörning, att beteckna som total motsats till överkomliga uppgifter. David avslöjar endast i glimtar det kaos han måste ha genomlevt. Vid åsynen av sköterska som skulle ge honom narkos ser han sin förestående död och kunde läskigt nog, relatera till den fasansfullt målmedvetna ondskan manifesterad i terrorattentatet i Norge 2011. Makaber dikt om en död hund i koppel deklamerad.

Musikinslag förekommer sparsamt. Dock, för att frammana önskad rytm nyttjas finurligt lämpliga hjälpmedel. Det är emellertid de sista två delarna som definitivt stannat kvar i ens medvetande. Inte minst med tanke på David Sperling Bolanders rondör är det en beundransvärd prestation han utför i ett längre inslag. En fantastisk kreativitet och vighet uppvisas när det demonstreras vad man kan göra med den långa gardin som knutits fast. Han överskrider fantasifullt vad en trapetskonstnär är i stånd till. Detta fenomenala performance utförs samtidigt som essensen av ett tal från forna ärkebiskopen K G Hammar återges. Föreläsningen ger en resonansbotten till relationen med Gud och kristet tänkande i ett sekulariserat och extremt individuellt land som Sverige.

Förmedlade fängslade tankegångar övergår fyndigt till den redan antydda finalen. Genom handuppräckningar och valfria vittnesmål bidrar publiken gemensamt till att reflektera över ting man vanligen blir utfrågad om. Handlade till exempel om liv efter döden, huruvida man känt sig övergiven samt ansett sig ha fått eller gett sig själv ett uppdrag. Några hågade gav motiveringar till sina uppfattningar. Detta inkluderande moment i kombination med vad som föregick, väckte en ohejdbar lust att hänga kvar på eftersits för att på ett opretentiöst sätt lyssna till andras synpunkter. Och bidra med egna på frågeställningar vi associerar med empatiska psykologer och terapeuter. Detta var sannerligen en minnesvärd monolog som sannolikt får igång stimulerande processer hos samtliga som ser den.